

Høring - forskrift om rabattordning som alternativ til gratis eller full skyssgodtgjørelse i videregående opplæring

Hvordan levere høringsuttalelse

Frist for å sende inn høringsuttalelse er 15. april. [Dere leverer høringsuttalelse her](#), under overskriften «Høringer».

Dere kan også sende høringsuttalelse til Utdanningsetaten, Postboks 6127 Etterstad, 0602 OSLO. Merk høringsuttalelsen *Høringsuttalelse – forskrift om rabattordning i stedet for gratis skoleskyss eller full skyssgodtgjørelse*.

Offentlige instanser kan sende høringsuttalelse til Utdanningsetatens organisasjonsnummer 976820037. Merk høringsuttalelsen *Høringsuttalelse – forskrift om rabattordning i stedet for gratis skoleskyss eller full skyssgodtgjørelse*.

Historikk og ny opplæringslov

Dagens regelverk og praksis

Ifølge opplæringsloven av 1998 har elevene i videregående skole rett til gratis transport til skolen om de bor mer enn seks kilometer fra skolen. Etter forskrift til opplæringsloven, kan statlige myndigheter gi dispensasjon fra kravet om gratis transport, dersom fylkeskommunen har en ordning med rabatterte ungdomsbilletter.

Utdanningsetaten søker årlig om dispensasjon til å ivareta retten til skoleskyss i videregående skole gjennom subsidierte rabattkort for ungdom.

Elever i Oslo får dermed ikke gratis skoleskyss, men kan kjøpe ungdomskort hos Ruter.

Endringer i opplæringsloven og forslag til forskrift til opplæringsloven

I opplæringsloven av 2023 er det fastsatt at elever i videregående skole har rett til skoleskyss om de bor mer enn seks kilometer fra skolen. Departementet har hjemmel til å gi forskrift om at retten til skyss kan oppfylles gjennom rabattordninger for offentlig transport.

Utdanningsdirektoratet har sendt utkast til forskrift til ny opplæringslov på høring. Utdanningsdirektoratet har foreslått at fylkeskommunen kan tilby rabattordninger i stedet for gratis transport til skolen. Det er videre foreslått at unntaksordningen kan gjøres gjeldende ved at kommunen vedtar forskrift om rabattordning i stedet for gratis skoleskyss. Dette til forskjell fra tidligere ordning hvor kommunen måtte søke dispensasjon fra statlige myndigheter. Forslaget innebærer at fylkeskommunen må vedta ny forskrift hvert år.

Ansvarsfordeling i Oslo kommune i dag

Myndighet etter § 7-2 i opplæringsloven av 1998 og § 10-3 i forskrift til opplæringsloven er delegert til direktøren i Utdanningsetaten (vedtatt 19.10.2015, Byrådets sak 34/2015).

Plikt til å vedta forskrift om rabattordning som alternativ til gratis eller full skyssgodtgjørelse i videregående opplæring

Ifølge Utdanningsdirektoratets høringsutkast til forskrift til ny opplæringslov, må kommunen vedta forskrift, hvis kommunen vil tilby rabattordning i stedet for gratis skoleskyss. Forskriften må vedtas hvert år.

Ansvarsfordeling etter vedtak av forskrift om permisjon

Vi legger opp til at myndighet etter § 9-1 delegeres til Utdanningsdirektøren.

Utdanningsetaten vil årlig forberede og vedta forskrift.

Begrunnelse for innholdet i forskriften

Vi har foreslått at forskriften fastsetter at elever i videregående skole som har rett til skyss, får retten oppfylt ved rabattert månedskort.

Utdanningsetaten mener det i all hovedsak er et større gode for elevene å få et rimelig månedskort som kan brukes hele dagen, hele skoleåret, enn å få gratis skyss kun til skolen. Det vil også være langt enklere og mer effektivt å administrere rabatterte barne- og ungdomsbilletter enn å sørge for gratis skoleskyss. Vi mener unntaksordningen dermed er til fordel for den enkelte og for fellesskapet.

Vi vil i forskriften åpne for at enkeltelever kan søke om særordning, hvis ordningen med rabattkort slår urimelig ut.

Vilkårene i Utdanningsdirektoratets forslag til forskrift til opplæringslov

Ifølge Utdanningsdirektoratet kan rabattordning erstatte gratis skoleskyss dersom kollektivtilbudet i kommunen er godt utbygd. Det vil si at det er kollektivavganger på dag- og kveldstid alle dager, at avgangene går jevnlig, og at det ikke er for langt mellom den enkelte bolig og den nærmeste holdeplassen. Vi legger til grunn at Oslo kommune har et godt utbygd kollektivtilbud.

Det er et vilkår at elevene kan kjøpe rabattert kort hele skoleåret. Dette vilkåret er oppfylt.

Det er videre et vilkår at det rabatterte reisekortet kan brukes til skole, arbeid og fritidsaktiviteter. Dette vilkåret er oppfylt.

Det er også et vilkår at prisen på et rabattert reisekort er under 50 % av vanlig reisekort for voksne. I skrivende stund koster månedskort for voksne kr 853. Prisen for månedskort for barn og ungdom (til og med 19 år) koster kr 299. For barn og unge opp til og med 19 år er vilkåret oppfylt.

Prisen for studentbillett er per i dag kr 511 (40 % rabatt). Dermed vil ikke vilkåret være oppfylt for elever som er over 19 år gamle. Vi har tatt kontakt med Ruter for å undersøke mulighetene for ytterligere rabatt slik at vilkåret skal være oppfylt også for elever som er over 19 år gamle, innen forskriften skal vedtas.

Utkast til ny kommunal forskrift

Forskrift om rabattordning i stedet for gratis skoleskyss eller full skyssgodtgjørelse, Oslo

Hjemmel: Fastsatt av Oslo bystyre [dato] med hjemmel i forskrift [dato] nr. [nummer] § [paragraf], jf. lov 9. juni 2023 nr. 30 om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa § 9-1.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder elever bosatt i Oslo kommune og som går på vidaregåande skole i Oslo.

§ 2. Rabattordning i stedet for gratis skoleskyss eller full skyssgodtgjørelse

Elever som har rett til gratis skyss til skolen eller full skyssgodtgjørelse etter opplæringsloven § 9-1, skal få tilbud om rabattert billett i stedet. Billetten skal koste mindre enn halvparten av tilsvarende billett for voksne.

§ 3. Særtilfeller

Enkeltelever som ordningen slår urimelig ut for, kan etter søknad få gratis skoleskyss eller full skyssgodtgjørelse. Søknaden sendes til Utdanningsetaten.

§ 4. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. august 2024.

Opplæringsloven av 2023

«§ 9-1. Rett til skyss til og frå skolen for elevar i den vidaregåande opplæringa

Elevar har rett til gratis skyss eller full skyssgodtgjersle dersom dei bur meir enn seks kilometer frå skolen.

(...)

Departementet kan gi forskrift om at retten til skyss kan oppfyllest gjennom rabattordningar for offentleg transport i område med eit godt utbygd kollektivtilbod.»

I Utdanningsdirektoratets høringsutkast til ny forskrift til opplæringsloven, står det:

«§ 8-3 Rabattordning som alternativ til gratis skyss eller full skyssgodtgjersle i vidaregåande opplæring

For område som har eit godt utbygd kollektivtilbod, kan fylkeskommunen gi forskrift om ei rabattordning med subsidierte reisekort for ungdom som alternativ til gratis skyss eller full skyssgodtgjersle. Eit godt utbygd kollektivtilbod vil seie at det er kollektivavgangar på både dag- og kveldstid alle dagar, at avgangane er jamlege, og at det ikkje er for langt mellom kvar heim og den næraste haldeplassen.

Prisen på ei slik rabattordning skal vere under 50 prosent av prisen på eit vanleg månadskort for vaksne. Ordninga skal gjelde reiser til skole, arbeid og fritidsaktivitetar heile skoleåret.

Forskrifta kan gjelde for opp til eitt år om gongen.»

Opplæringsloven av 1998

I opplæringsloven står det:

«§ 7-2.Skyss og innlosjering i den vidaregåande skolen

Elevar i vidaregåande skole som bur meir enn seks kilometer frå skolen, har rett til gratis skyss eller full skyssgodtgjersle. (...) Departementet kan gi forskrifter om at skyssbehovet til elevane i særskilde tilfelle kan dekkjast på andre måtar.»

I forskrift til opplæringsloven står det:

«§ 10-3.Vilkår for dispensasjon frå kravet om gratis skyss

Dispensasjon frå plikta til å sørgje for gratis skoleskyss etter § 7-2 i opplæringslova kan etter søknad til departementet givast når desse vilkåra er oppfylte:

- Fylkeskommunane må ha ei ordning med subsidierte rabattkort for ungdom. Prisen må ikkje overstige 50% av vanleg månadskort for vaksne.
- Eit rabattkort må omfatte ordinær reise til og frå skole, arbeid og fritidsaktivitetar.
- Rabattkortet må i tillegg til ordinær skoleskyss kunne nyttast både på dagtid og kveldstid alle dagar. Dei aktuelle kollektive transportmidla som rabattkortet gjeld for, må vere godt utbygde og ha jamlege avgangar.
- Ordninga må omfatte minst heile skoleåret.»